

23 kwietnia

ŚWIATOWY DZIEŃ
KSIĄŻKI
I PRAW AUTORSKICH

23 kwietnia obchodzimy Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich – święto autorów, ilustratorów i wydawców książek oraz czytelników i czytelnictwa, organizowane od 1995 roku przez UNESCO w celu promocji czytelnictwa, edytorstwa i ochrony własności intelektualnej za pomocą praw autorskich. Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu aktywnie wspiera rozwój czytelnictwa m.in. poprzez Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, projekt „Mała książka – wielki człowiek” – największą w Europie kampanię promującą czytelnictwo wśród dzieci oraz ich rodziców i opiekunów oraz modernizację ośrodków kultury w ramach Krajowego Planu Odbudowy.

„Mała książka – wielki człowiek”

„Mała książka – wielki człowiek” to ogólnopolska kampania społeczna, realizowana przez Instytut Książki ze środków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu od 2017 r. W ciągu pięciu lat na realizację kampanii przeznaczono łącznie ponad 46 mln zł. W ramach projektu do najmłodszych czytelników – noworodków i ich rodziców, przedszkolaków oraz pierwszoklasistów – trafiły już **2 000 000 bezpłatnych książek**, które zaspokajają potrzeby poznawcze i emocjonalne dziecka, uczą empatii oraz rozwijają słownictwo i zainteresowania.

Do najmłodszych dzieci w wieku od 0 do 3 lat skierowana jest książka „Pierwsze wiersze dla...”. Jest to wybór klasycznych wierszy dla dzieci autorstwa wybitnych polskich poetów, do którego ilustracje stworzyli Ewa Kozyra-Pawlak i Paweł Pawlak. **Miesięcznie bezpłatną wyprawkę od 2017 r. otrzymuje ok. 30 tys. rodziców nowo narodzonych dzieci w 380 szpitalach w całej Polsce.**

W 2018 roku do kampanii dołączyły biblioteki publiczne. Każdy przedszkolak, który z rodzicem lub opiekunem odwiedza jedną z 6 000 bibliotek, otrzymuje wyprawkę czytelniczą: Kartę Małego Czytelnika, broszurę informacyjną dla rodzica oraz kolejną książkę „Pierwsze czytanki dla...”. Jest to wyjątkowa antologia tekstów polskich autorów, dostosowana do potrzeb rozwojowych przedszkolaka, wzbogacona ilustracjami wybitnego artysty – Józefa Wilkoniana.

Trzeci etap kampanii został przygotowany z myślą o dzieciach rozpoczynających edukację w szkole podstawowej i stawiających swoje pierwsze kroki w nauce czytania – w 2020 roku dla każdego pierwszoklasisty została przygotowana książka „Pierwsze abecadło”, która stanowi wybór utworów autorstwa znakomitych polskich pisarzy w graficznej oprawie znanej i cenionej na całym świecie ilustratorki Iwony Chmielewskiej. Motywem przewodnim są metaforyczne litery alfabetu, które nie tylko mają zachęcać do nauki czytania, ale też rozbudzać dziecięcą wyobraźnię i kreatywność.

Podczas realizacji wszystkich trzech etapów kampanii, **każdego roku przekazywanych zostaje prawie milion bezpłatnych wyprawek czytelniczych**. Organizowane są również wydarzenia promujące i upowszechniające czytanie i wiedzę o literaturze dla dzieci.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Największym – z uwagi na skalę oddziaływania finansowego – programem wieloletnim Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, przygotowanym we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej jest **Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025**, który stanowi kontynuację działań podjętych w ramach Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020. Ma on na celu poprawę stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy.

Źródło: www.gov.pl

Uroczystość jakże ważna dla wszystkich książkofilów jest obchodzona w ponad 100 krajach na całym świecie o 1995 roku. Każdego 23 kwietnia odbywa się mnóstwo wydarzeń związanych z czytaniem, spotkania autorskie z pisarzami oraz oczywiście można kupować książki w promocyjnych cenach.

Katalonia kolebką święta książki

Pomysł organizacji Dnia Książki powstał w Katalonii – w 1926 roku wystąpił z nim wydawca z Walencji Vicente Clavel Andrés. 23 kwietnia w tym regionie to prawdziwe święto narodowe ku czci patrona książki – świętego Jerzego.

Zgodnie z tradycją kobiety w tym dniu są obsypywane czerwonymi różami, mającymi symbolizować krew smoka pokonanego przez św. Jerzego. Płeć piękna w podziękowaniu odwzajemnia się mężczyznom książkowymi podarunkami.

23 kwietnia – symboliczna data

23 kwietnia to ważna data dla literatury światowej, bowiem właśnie tegoż dnia 1616 roku zmarli wybitni pisarze Miguel de Cervantes i William Szekspir oraz historyk peruwiański Inca Garcilaso de la Vega. 23 kwietnia to również rocznica urodzin lub śmierci innych pisarzy, między innymi Vladimira Nabokova, Josepa Pla czy Manuela Mejía Vallejo.

Co ciekawe, w Wielkiej Brytanii Światowy Dzień Książki wyjątkowo obchodzony jest w pierwszy czwartek marca, tak aby święto wypadało w trakcie szkoły. Natomiast 23 kwietnia jest świętowany dzień Św. Jerzego i wtedy odbywa się tzw. Noc Książki, gdzie można się obłowić w książki w symbolicznych cenach.

Prawa autorskie

23 kwietnia to również dzień praw autorskich. W Polsce ustawa o prawie autorskim w swojej obecnej postaci zaczęła działać dopiero od 1994 roku, kładąc kres wszechobecnemu piractwu. Bez ustawy o prawie autorskim rynek książki mógłby już nie istnieć.

Prawo autorskie zgodnie z ustawą to „przepisy prawne określające uprawnienia przysługujące autorowi dzieła artystycznego, literackiego lub naukowego”. Obecnie obowiązująca ustawa wprowadziła dualizm w zagadnieniu praw autorskich dzieląc je na autorskie prawa osobiste i majątkowe. Autorskie prawa majątkowe są zbywalne i ograniczone w czasie – trwają od momentu powstania dzieła przez całe życie twórcy i wygasają 70 lat po śmierci autora. Zatem jeśli autorowi uda się „popełnić” perełkę to zapewnia godziwe życie sobie i swoim najbliższym potomkom.

Źródło: www.kalbi.pl

*„Książki mają dusze, dusze tych,
którzy je piszą, którzy je czytają
i którzy o nich marzą.”*

C. Ruiz Zafon „Cień wiatru”